

Kvalitetsarbete samt vissa resultat i den kommunala gymnasieskolan 2023

Inledning

Gymnasieavdelningens bilaga till förvaltningens verksamhetsberättelse innehåller två delar. Den första delen innehåller det systematiska kvalitetsarbetets prioriterade områden. I den andra delen redovisas några utvalda resultat som är baserade på officiell statistik från Skolverket med syftet att jämföra Stockholms stads gymnasieskolors resultat med rikets resultat. Dessutom beskrivs elevprofilutvecklingen på aggregerad nivå i den andra delen.

Prioriterade områden inom systematiskt kvalitetsarbete

Systematiskt kvalitetsarbete

Under året har två workshoppar genomförts, en med fokus på yrkesprogrammen och den andra med inriktning på de samlade resultaten för läsåret 2022/2023. I workshopparna belystes olika utvecklingsområden. Områdena var i huvudsak identifierade sedan tidigare, men de fördjupade analyserna och diskussionerna lyfte fram nya möjliga inriktningar för utvecklingsarbetet.

En översyn av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå har påbörjats. En beskrivning av det systematiska kvalitetsarbetet på gymnasieavdelningen har tagits fram. Det finns behov av ökad samverkan samt precision och styrning i det systematiska kvalitetsarbetet från huvudmannanivå till områdes- och skolnivå. Det handlar bland annat om att förstärka analyserna och att göra en planering för aktuella stödinsatser under året.

Skolornas arbete med stadens planerings- och uppföljningsdokument inom ILS-systemet är ett utvecklingsområde. Under året har skolorna lyft behovet av att utveckla arbetet med analyser samt uppföljningsbara och prioriterade enhetsmål. Det förekommer att enhetsmål i skolornas verksamhetsplaner är brett formulerade och svåra att följa upp. Dokumentens omfattning har ökat över tid, att skriva kortare och mer koncist är också ett arbete som bör utvecklas. Det finns även behov av att utveckla resultat- samt process- och kvalitetsdialogerna för att förstärka det systematiska kvalitetsarbetet ytterligare.

Frånvaro

Frånvaron har varit ett prioriterat område för huvudmannen under 2023. En kvantitativ analys har genomförts där skolornas olika frånvaronivåer redovisades. Analysen visade att det fanns ett samband mellan hög frånvaro och högt socioekonomiskt index. Fem skolor valdes dessutom ut för att delta i en kvalitativ studie med intervjuer av elever samt representanter för skolledning och elevhälsa. En rapport presenterades i mitten av december. Faktorer som påverkar frånvaron är till exempel undervisningens kvalitet, relationerna mellan lärare och elev, schemaläggning, mentorernas roll och deras uppföljning samt på vilket sätt som skolan kommunicerar betydelsen av närvaro. Ett förbättringsområde är utvecklingen av det främjande och förebyggande arbetet för att främja närvaro. Fortsatta gemensamma insatser kommer att diskuteras i inledningen av 2024. Frånvaron har även varit en prioritering för

stadens gymnasieskolor och utvecklingsinsatser pågår utifrån skolornas olika behov. Arbetet sker lokalt, med bland annat stärkt uppföljning och regelefterlevnad, stärkta insatser av elevhälsan samt utveckling av undervisningen med syfte att öka närvaron.

Utveckling av skolornas elevhälsa

Nätverk för elevhälsans professioner

Inför läsåret 2023/2024 togs en plan för elevhälsans professionsnätverk fram. Syftet med planen var att öka det tvärprofessionella samarbetet och att verka för en mer samlad elevhälsa. Planen innehåller tre fokusområde:

Stärka det tvärprofessionella samarbetet med fokus på samsyn på roller, begrepp och uppdrag i allmänhet och arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd i synnerhet.

Stärka elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete i samverkan med skolans övriga personal, så att elevernas utveckling mot utbildningens mål stöds.

Stärka och höja kunskapsnivån inom elevhälsans professioner gällande elever med NPF-diagnoser.

För att implementera planen för elevhälsans nätverk har ett gemensamt uppstartsmöte för elevhälsans samtliga professioner genomförts. Fokus var att skapa en ökad samsyn kring roller, begrepp och uppdrag inom ramen för skolans elevhälsoteam. Detta arbete har sedan fortsatt på respektive professionsnätverk.

Utbyggnad av skolpsykologinsatser i stadens gymnasieskolor

Under 2023 slutfördes utredningen av skolpsykologisk kompetens i stadens gymnasieskolor. Utredningen gav ett förslag på hur en utbyggnad av skolpsykologinsatser kan genomföras. Under höstterminen samverkades förslaget och ett beslut fattades att öka antalet psykologtjänster. En struktur och organisation ska byggas upp och den psykologiska insatsen kommer att öka organiskt under tre år med ca 2 psykologer per år.

Stärka elevernas psykiska hälsa

För att stärka skolornas arbete med att främja elevernas psykiska hälsa har samtliga gymnasieskolor erbjudits att ta del av lärverktyget Arts and Hearts – Det syns inte. Verktyget är ett filmbaserat utbildningsmaterial som syftar till att öka elevers och personals kunskaper om hjärnan och vad eleverna själva kan göra för att stärka sitt psykiska välbefinnande. Under höstterminen har 20 av stadens gymnasieskolor anslutit sig till lärverktyget och påbörjat programmet. I december genomfördes ett webinarium i syfte att stödja skolor som inte kommit i gång, samt inspirera skolor och visa hur materialet kan användas i det förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbetet.

Prorenata

I arbetet med att implementera Prorenata har en introduktionsutbildning för samtliga rektorer och biträdande rektorer genomförts. Målsättningen med utbildningsinsatsen var att samtliga gymnasieskolor ska känna sig trygga med hur systemet skall användas och vilken dokumentation som skall finnas i Prorenata. Under höstterminen utökades utbildningsinsatsen att även innefatta övriga professioner inom elevhälsan på de skolor som hade behov av detta.

Planer för kränkande behandling

Samtliga gymnasieskolors planer mot kränkande behandling har lästs igenom och skolorna har fått återkoppling på sina planer där det har funnits behov av komplettering eller revidering. Skolorna behöver utveckla beskrivningarna av planen från föregående år med fokus på sina lärdomar och erfarenheter och vad de tar med sig till nästa års utvecklingsarbete mot kränkande behandling.

Förvaltningen har tagit fram en mall som stöd för skolornas plan mot kränkande behandling. Kritik från Skolinspektionen angående några planer medförde att mallen reviderades och förtydligades. Om skolorna följer mallen får de hjälp av stödfrågor kring analys och uppföljning och beslut har tagits att alla gymnasieskolor ska följa mallen för plan mot kränkande behandling. Ett beslut som kommer att följas upp kommande år.

Yrkesprogram

Analys av måluppfyllelse

Under 2023 genomfördes fördjupade analyser av yrkesprogrammets måluppfyllelse. Detta skedde bland annat genom en gemensam workshop där utbildningsresultaten sattes i relation till variabler som frånvaro, resultat av elevenkäter och elevernas meritpoäng från årskurs nio. Workshopen resulterade i ett gemensamt lärande kring att yrkesprogrammen med sin koppling till respektive bransch har olika förutsättningar, vilket innebär att uppföljningar behöver vara specifikt inriktade utifrån det aktuella yrkesprogrammets karaktär och förutsättningar.

Lokala programråd

En effekt av yrkesprogrammets olika starka kopplingar till sina respektive branscher är en ojämn fördelning av lokala programråd. Programrådets syfte är att skapa en nära koppling mellan bransch och utbildningsanordnare, för att bland annat, säkerställa tillgången på platser för arbetsplatsförlagt lärande (APL). För få en bild över helheten har en inventering av aktiva programråd genomförts på program- och inriktningsnivå. Målet är att samtliga program och inriktningar har aktiva programråd. Dessutom planeras för olika former av erfarenhetsutbyte mellan yrkesprogrammen i syfte att stärka det kollegiala lärandet.

Introduktionsprogram

Gymnasieintyg

I förvaltningens tertialrapport 2 konstaterades att antalet utfärdade gymnasieintyg var lägre än förväntat. En elev som har uppnått målen på introduktionsprogrammet ska få ett gymnasieintyg utfärdat men om eleven inte når målen eller avbryter utbildningen ska i stället en sammanställning utfärdas. Förvaltningen har gett skolorna stöd i vilka dokument som ska utfärdas. Vilka dokument som skolorna har utfärdat redovisades i respektive skolas tertialrapport 2. Vid genomgång av skolornas tertialrapporter framkom att cirka 130 sammanställningar och samlade omdömen utfärdades. Denna ökning av utfärdade sammanställningar kan innebära en utveckling i bedömningen av måluppfyllelsen för dessa elever.

Elevernas individuella studieplaner (ISP)

En uppföljning av elevernas individuella studieplaner (ISP) inom programinriktat val och yrkesintroduktion har gjorts. En individuell studieplan ska innehålla elevens individuella mål med utbildningen samt kurser som behövs för att uppnå målet. Vid uppföljningen framgick att det fanns några utvecklingsområden gällande innehållet i de individuella studieplanerna, bland annat hur målen formuleras samt hur skolan tar fram relevanta kurser för att eleven ska nå målen.

Utvecklingsområdena kommer att behandlas fortsatt i nätverken för introduktionsprogrammen.

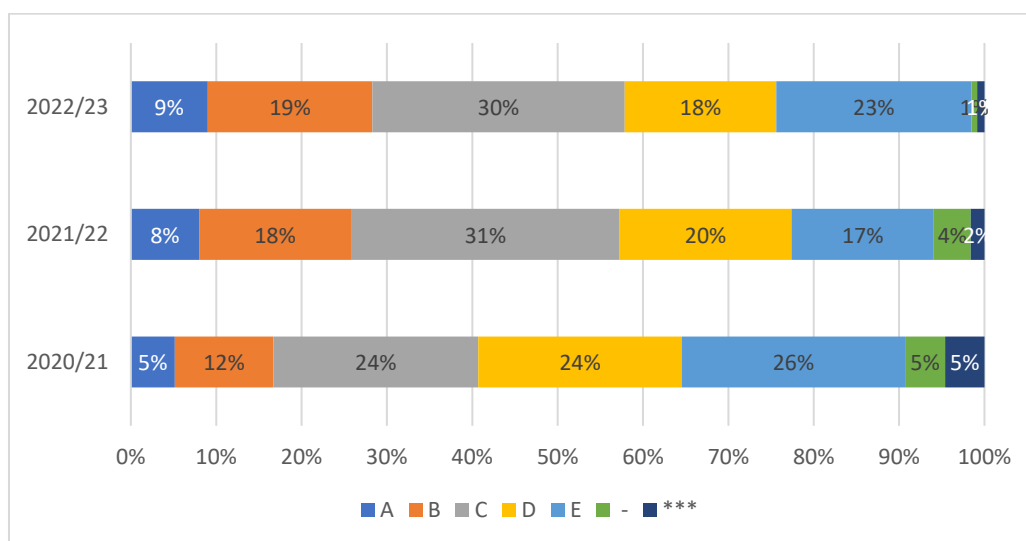
Utveckling av enkät för introduktionsprogrammen

I dagsläget finns det två elevenkäter inom gymnasieskolan, en enkät för de nationella programmens årskurs 3 och en enkät för språkintrouktion. Gymnasieenkäten för årskurs 3 är nyligen framtagen och introducerades under hösten 2023. Det har varit en identifierad brist att inte samtliga introduktionsprogram kan följas upp med hjälp av återkoppling från eleverna. Under året har en kartläggning genomförts med syfte att se om den nya enkäten för årskurs 3 skulle kunna ligga till grund för en gemensam enkät för samtliga introduktionsprogram. Kartläggningens slutsats är att en sådan enkät är önskvärd, vilket innebär att ytterligare arbete med utveckling av en enkät följer under 2024.

Anpassad gymnasieskola

Utveckling av resultat

Under hösten genomfördes en workshop om resultaten i anpassad gymnasieskola. Totalt sett uppvisas en ökning av högre betyg och en minskning av ej betygsatta kurser vilket till viss del kan vara en följd av att diskussioner har förts om tillämpning av samtliga betygssteg. På skolnivå kan resultaten variera, vissa skolor har enbart några få elever. Utvecklingsarbetet presenteras i korthet i avsnitt nedan.

Bron, i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen

Bron var inledningsvis ett projekt i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen med syfte att stödja elevernas övergång från utbildning till egen försörjning. Målgruppen är elever i anpassad gymnasieskola. Projektet har sedan januari 2023 övergått till ordinarie drift. Arbetet leds av arbetsmarknadsförvaltningen i samverkan med gymnasieavdelningen och stadens anpassade gymnasieskolor. Totalt har 80 elever deltagit under året. 39 elever har avslutat insatsen och av dessa har 27 elever erhållit arbete eller studier. Därav har 15 elever gått till privata arbetsgivare och studier och 12 till anställning som serviceassistenter. Arbetet fortsätter med resterande 41 elever. Stödet ges utan krav på bedömningar av arbetsförmåga eller liknande. Det är individens motivation och drivkrafter som anger inriktningen på stödet.

Kunskapsuppdraget i anpassad skola (KASK)

Utvecklingsprogrammet kunskapsuppdraget i anpassad skola (KASK) fortsatte under år 2023 i Ifous regi och med stöd från förvaltningen. Samtliga anpassade gymnasieskolor i staden deltar i utvecklingsarbetet. Målet är pedagogisk utveckling i riktning mot läroplansmålen och kunskapsuppdraget med långsiktigt syfte att öka likvärdigheten mellan stadens anpassade gymnasieskolor. Deltagande skolor jobbar både internt samt i par med en annan skola. Bedömningen är att stadens skolor så här långt följer sina planer i förhållande till de utvecklingsområden som de själva har identifierat och tagit fram. En viktig del är att den tid som skolorna har avsatt för KASK ska styra samtalen mot utveckling av undervisning och inte föras in på närliggande vardagsfrågor.

Matematik

Som ett led i att utveckla matematikundervisningen har analyser om hur resultaten från det diagnostiska matematikprovet, det så kallade Stockholmsprovet, som genomförs av i början av årskurs 1, kan användas presenterats för rektorer. Efter genomgången har erfarenhetsutbyte skett mellan matematiklärare på ett flertal skolor i syfte att dels anpassa undervisningen till den befintliga elevgruppen, dels att utveckla matematikundervisningen på respektive skola på längre sikt. Utöver insatsen ovan har fördjupade och riktade insatser för utveckling av undervisningen skett på två skolor.

Utbildningsresultat läsåret 2022/2023 – nationell statistik

Inledning

Resultatredovisningen baserar sig på officiell statistik från Skolverket. Ambitionen i verksamhetsberättelsen har de senaste åren varit att belysa gymnasieskolans måluppfyllelse med officiell statistik för att göra det möjligt att jämföra resultaten med riket och för valda delar med andra huvudmän. Det statistiska innehållet har inte samma djup som i tertialrapport 2 där det finns möjlighet att gå ner på lägre redovisningsnivåer med syfte att stärka den analytiska ansatsen till stöd för riktade utvecklingsinsatser. Verksamhetsberättelsen är ett komplement till tertialrapport 2 med information som inte tidigare har redovisats.

Vissa definitionsskillnader föreligger mellan dessa resultat och det som redovisas i utbildningsförvaltningens tertialrapport 2, vilket innebär att jämförelser inte alltid är möjliga att göra.

Genomströmning

Begreppet genomströmning betyder och innefattar de elever som har erhållit examensbevis efter att ha antagits till gymnasieskola ett visst givet år. Elevkullarna redovisas för de huvudmän där utbildningen påbörjades och oberoende av var den avslutades. Resultaten redovisas från angivet startår. För de elever som avslutade sin gymnasieutbildning läsåret 2022/2023 efter att ha gått i tre år, påbörjades studierna 2020. Kontinuerlig uppföljning sker sammantaget efter tre, fyra och fem år.

Resultatet för examensbevis kan inte summeras till siffran 100 på grund av att gymnasieskolan kan slutföras med tre möjliga dokument: examensbevis, studiebevis och gymnasieintyg samt att elever som har gjort studieavbrott utan att erhålla avgångsdokument räknas in i helheten.

Andel elever med examensbevis

Andel med examensbevis	Stockholm %						Riket %								
	2018			2019			2018			2019			2020		
Eleverna började sina studier															
Inom 3 - 5 antal år	3	4	5	3	4	3	3	4	5	3	4	3			
Totalt	71	76	77	74	77	76	69	74	75	69	74	71			
Nationella program totalt	82	86	87	83	86	84	80	84	84	80	83	80			
Yrkesprogram	65	68	68	63	67	64	75	79	79	76	79	76			
Högskoleförberedande program	84	88	89	86	86	86	82	86	86	81	85	81			
Introduktionsprogram	2	12	16	1	11	-	8	18	22	9	18	8			

Stockholms stad uppvisar en ökad genomströmning efter tre år med två procentenheter. En ökning från 74 till 76 procent. Det är både yrkes- och högskoleförberedande program som bidrar till ökningen.

Stockholms stads gymnasieskolor har, när samtliga elever omfattas, en högre genomströmning än riket oavsett tid.

Genomströmningen för yrkesprogram och introduktionsprogram är något lägre för Stockholms stad än riket. Då dessa program volymmässigt utgör en lägre andel av elevunderlaget påverkar de i lägre grad det totala resultatet.

Elever på ett introduktionsprogram behöver generellt längre studietid för att erhålla en examen.

Resultat för elever med avgångsbetyg

I tabellen nedan redovisas resultat för elever med avgångsbetyg, en kombination av elever som har erhållit examensbevis eller studiebevis med 2 500 poäng efter fullföljd utbildning från ett nationellt program, oavsett studielängd. Elever med studiebevis med mindre än 2 500 poäng samt elever med avbrutna studier eller erhållna gymnasieintyg omfattas inte av definitionen.

Andel elever med avgångsbetyg och examensbevis/studiebevis efter fullföljd utbildning

	Stockholm			Riket		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Andel elever med utökat program						
Nationella program totalt	19	16	17	28	26	25
Yrkesprogram	29	21	21	38	36	34
Högskoleförberedande program	18	16	16	24	22	21
Andel med grundläggande behörighet						
Nationella program totalt	88	87	88	73	73	72
Yrkesprogram	36	27	25	33	32	31
Högskoleförberedande program	93	94	94	93	92	91
Elever med examensbevis						
Genomsnittlig betygspoäng						
Nationella program totalt	15,9	16,1	16,1	14,9	14,9	14,9
Yrkesprogram	14,1	14,1	13,9	13,7	13,7	13,7
Högskoleförberedande program	16,1	16,1	16,3	15,4	15,5	15,5

Det är små förändringar på aggregerad nivå, både för Stockholms stad och för riket.

Generellt sett, och över tid, har Stockholms stad en högre genomsnittlig betygspoäng än riket och en högre andel elever med grundläggande behörighet till högskolan.

Andelen elever på nationellt program som läser utökat program är lägre för Stockholms stad än för riket. Detta kan bero på att stadens programutbud domineras av högskoleförberedande program där eleverna i stor utsträckning kan få bred behörighet till högskolan inom programmets omfattning.

Elever på yrkesprogram behöver i regel utökade program för att erhålla behörighet.

Yrkesprogrammets övergång till 2700/2800 poäng har ingen påverkan på denna årskull då förändringen genomfördes för elever som började hösten 2023

Vilken typ av elever, elevernas profil, som går på stadens skolor påverkar också de slutliga resultaten. Se nedan redovisning av några utvalda bakgrundsvariabler på elever i Stockholms stads gymnasieskolor.

Elevprofiler på Stockholms stads kommunala gymnasieskolor

Stockholms stads gymnasieskolor är en del av länets gemensamma gymnasiregion där behöriga elever från regionens kommuner är fria att söka nationella program oberoende av huvudman. Elever antas till utbildning baserat på elevens studieval och erhållen meritpoäng från grundskolan. Regionens ungdomar har många valmöjligheter. Stockholms stad är en huvudmannaaktör bland många och stadens utbildningsutbud ska årligen matchas mot elevernas önskemål och de lagmässiga krav som åligger en kommunal huvudman vad gäller tillgång till utbildning.

Stockholms stads utbildningsutbud och det sök- och antagningsläge som präglar stadens gymnasieskolor påverkar de slutliga resultaten i form av examensnivåer och betygspoäng, vilket är viktiga perspektiv att analysera för att förstå skillnader i utbildningsresultat. Ju attraktivare en skola är att söka till, desto högre meritvärde krävs för att bli antagen. Stockholms stads gymnasieskolor med sitt utbildningsutbud och många sökande ger en unik sammansatt elevprofil som är viktig att ta med sig för fortsatt analys av resultat

I tabellen nedan redovisas vissa bakgrundsvariabler för eleverna i Stockholms stads kommunala gymnasieskolor. Stockholms stad jämförs med det samlade resultatet för kommunala huvudmän.

Elevprofiler, kommunala skolor, Stockholm stad och riket Källa: Kolada RKA	Stockholm – kommunala skolor			Riket – kommunala skolor
	2020	2021	2022	2022 (2021)
Andel gymnasieelever, högskoleförberedande program	82	83	84	(60)
Andel gymnasieelever, yrkesprogram	10	10	9	(29)
Andel gymnasieelever, introduktionsprogram	8	8	7	(12)
Andel elever, utländsk bakgrund	28	26	27	27
Andel elever, föräldrar med eftergymnasial utbildning	71	73	75	58
Andel flickor, i gymnasieskola 1 - 3 år	54	55	55	48

Kännetecknande för elevprofiler i Stockholms stad är en hög andel elever på högskoleförberedande program. Även om andelen elever på högskoleförberedande program är på samma nivå 2022 jämfört med 2021, har de historiskt ökat över tid. Andelen elever på introduktionsprogram har sjunkit i motsvarande grad. 75 procent av eleverna i stadens gymnasieskolor har föräldrar med eftergymnasial utbildning, vilket är högre än det kommunala genomsnittet. Elever med utländsk bakgrund har minskat över tid men är i samma omfattning som för kommunala huvudmän totalt.

Förutsättningar för att antas till stadens skolor

Merparten av stadens gymnasieskolor är populära och söktrycket är högt till skolornas olika program. Söktrycket är totalt sett högre till högskoleförberedande program än till yrkesprogram. Det finns en konkurrenssituation till de högskoleförberedande program som dominerar utbudet i Stockholms stad och det krävs ofta höga meritpoäng för att bli antagen. För yrkesprogrammets del är söktrycket generellt sett lägre och här finns flertalet av de utbildningar som inte kräver höga meritpoäng.

Tabellen nedan visar andelen studievägar som en elev har att välja mellan beroende på vilket meritvärde som eleven har. Ett betyg från grundskolan med godkänt i samtliga ämnen innebär att eleven får 160 poäng. Maxvärdet är 320–340 poäng beroende på om eleven läser 16 eller 17 ämnen. Elever som ligger i meritvärdesintervallet 230–275 har fler studievägar att välja mellan, oavsett huvudman. Elever med ett högt meritvärde, över 275, har stora möjligheter att komma in på en studieväg i någon av stadens egna skolor.

Andel studievägar per meritvärdesintervall på högskoleförberedande program 2023 (exklusive studievägar med färdighetsprov). Motsvarande siffra för 2022 inom parentes.

Huvudman	Median		
	Under 230	230 – 275	Över 275
Stockholms stad - egenregi	17% (15)	30% (33)	53% (52)
Annan kommun, kommunal	26% (25)	39% (39)	35% (39)
Fristående	39% (39)	30% (40)	31% (28)
Totalt	27% (27)	38% (38)	35% (35)

Som tabellen ovan beskriver varierar antagningsprofilen per huvudman. 53 procent av de högskoleförberedande programmen i stadens gymnasieskolor kräver ett medianvärde på över 275 poäng för att bli antagen. Motsvarande värde för andra kommunala huvudmän är 35 procent och för fristående 31 procent. För elever med lägre meritvärde, under 230, hade Stockholms stad möjlighet att ta emot elever på 17 procent av utbildningarna medan motsvarande för annan kommun var 26 procent och fristående 29 procent. Sammantaget för samtliga huvudmän uppvisas en relativt jämn fördelning när det gäller meritpoängens antagningskrav.